

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Nc/1/2015
Identifikačné číslo spisu: 5114200482
Dátum vydania rozhodnutia: 28.01.2015
Meno a priezvisko: JUDr. Rudolf Čirč
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2015:5114200482.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu P. G. X., bývajúceho v L. Z. H. XXX, zastúpenému JUDr. Tatianou Polkovou, advokátkou so sídlom v Žiline, Gaštanová 3077/17, proti žalovaným 1/ Krajskému súdu v Žiline, so sídlom Orolská 3, a 2/ Slovenskej republike - Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie č. 13, o doplatenie funkčného platu, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 8 Cpr 1/2014, o vylúčení sudcov Krajského súdu v Žiline z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 9 NcC 65/2014 takto

rozhodol:

Sudcovia Krajského súdu v Žiline JUDr. Miroslav Jamrich a JUDr. Veronika Poláčková n i e s ú v y l ú č e n í z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 9 NcC 65/2014.

Odôvodnenie

Krajský súd v Žiline predložil spis Najvyššiemu súdu na rozhodnutie o vylúčení sudcov Krajského súdu v Žiline P. F. P. a P. V. X. z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 9 NcC 65/2014 z dôvodu, že sudcovia sa cítia byť zaujatí. Z obsahu spisu vyplýva, že sudkyňa P. V. X. odôvodnila svoju zaujatosť poukazujúc na to, že žalobca je jej kolegom, a sudca P. F. P. odôvodnil svoju zaujatosť tým, že u žalovaného 1/ vykonáva funkciu sudcu.

Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako súdu nadriadenému Krajskému súdu v Žiline (§ 16 ods. 1 tretia veta O. s. p.) prislúcha posúdiť opodstatnenosť tvrdenej možnosti vzniku pochybnosti o nezaujatosti sudcov krajského súdu z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci.

Sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti (§ 14 ods. 1 O. s. p.). Na súde vyššieho stupňa sú vylúčení i sudcovia, ktorí rozhodovali vec na súde nižšieho stupňa, a naopak. To isté platí, ak ide o rozhodovanie o dovolaní (§ 14 ods. 2 O. s. p.). Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu

v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach (§ 14 ods. 3 O. s. p.).

Rozhodnutie o vylúčení sudcu predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ktorá je uvedená ústavným zákonom č. 23/1991 Zb. a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uverejnenej pod č. 460/1992 Zb.). Každá výnimka zo základného práva alebo slobody sa musí vykladať reštriktívne, najmä tak, aby sa zachovala podstata a zmysel posudzovaného základného práva (na nestranného sudcu), ako aj podstata a zmysel základného práva na spravodlivý proces. Majúc na zreteli uvedené treba trvať na tom, že sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci iba výnimočne a zo vskutku závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo.

Z vyššie citovaných ustanovení § 14 O. s. p. podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že vylúčenie sudcu zákon zakladá na existencii určitého dôvodu, dôvodu vymedzeného takými konkrétnymi označenými a zistenými skutočnosťami, vo svetle ktorých sa javí sudcova nezaujatosť pochybnou.

Sudkyňa JUDr. Veronika Poláčková odôvodnila svoju zaujatosť poukazujúc na to, že žalobca je jej kolegom.

V súvislosti s posudzovaním relevancie kolegiálnych vzťahov z hľadiska § 14 ods. 1 O. s. p., považuje Najvyšší súd Slovenskej republiky za potrebné uviesť, že rozhodovacia činnosť a judikatúra v tejto otázke je ustálená. Najvyšší súd Slovenskej republiky v tomto smere upozorňuje na konštantné závery, ktoré už zaujal v situáciách, keď sa namietal profesionálny, resp. kolegiálny vzťah medzi sudcom a účastníkom konania - iným sudcom (súdnym úradníkom), okolnosť profesionálneho, resp. kolegiálneho vzťahu k účastníkovi ako sudcovi (súdnemu úradníkovi) vykonávajúcemu svoju funkciu na tom istom súde (porovnaj napr. uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. apríla 2010 sp. zn. 1 Nc 8/2010, z 25. marca 2011 sp. zn. 1 Nc 18/2011, z 15. apríla 2011 sp. zn. 1 Nc 26/2011, zo 14. júla 2011 sp. zn. 1 Nc 39/2011, z 11. decembra 2012 sp. zn. 1 Nc 58/2012). Najvyšší súd zdôraznil (a na tomto postojí naďalej zotrúvava), že u takéhoto vzťahu chýba objektívny základ na konštatovanie zaujatosti, pretože vzájomné vzťahy medzi sudcami sú založené na profesionalite a kolegiálnosti. Ak by z takéhoto základu bol vyvodzovaný opačný záver, teda pochybnosti o tom, či takýto sudcovia budú schopní nezaujato a spravodlivo rozhodovať, znamenalo by takéto posudzovanie vlastne, že výlučne pracovný a kolegiálny vzťah medzi sudcami vo všeobecnosti prezumuje porušovanie sudcovských povinností a zásad sudcovskej etiky. Ak rámec týchto vzájomných vzťahov neprekročí hranicu profesionalnosti a kolegiálnosti, nemožno mať bez ďalšieho pochybnosti o ich nezaujatosti. Až v prípade, že by vzájomný vzťah prerástol cez rýdzo profesionálny rámec výkonu funkcie sudcu a nadobudol charakter bližšieho osobného vzťahu, pôjde o okolnosť vzbudzujúcu opodstatnené pochybnosti o nezaujatosti, a teda išlo by o dôvod pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci. Vzťahy medzi sudcami, ktoré však bežný pracovný a kolegiálny rámec neprekračujú [t. j. ak tieto vzťahy spočívajú iba na tom, že sa sudcovia navzájom poznajú, pretože na výkon funkcie sú zaradení na rovnaký (prípadne vyšší alebo nižší) súd, v tom istom oddelení alebo senáte], nemajú teda samé osebe povahu dôvodov vylučujúcich sudcu z prejednávania a rozhodovania veci. Inak povedané, iba tá skutočnosť, že určitá vec sa týka sudcu, ku ktorému má ďalší sudca, či sudcovia len profesionálny, resp. kolegiálny vzťah, nemôže založiť pomer predpokladaný ustanovením § 14 ods. 1 O. s. p.

V tejto spojitosti je žiaduce dať do pozornosti rovnaký prístup (závery) v rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky. Napríklad v náleze z 24. februára 2011 sp. zn. IV. ÚS 345/09 vyslovil ústavný súd názor, že samotné kolegiálne vzťahy medzi sudcami nemôžu byť dôvodom na spochybnenie ich nestrannosti a na ich vylúčenie z prerokúvania veci z toho dôvodu. Kolegiálne vzťahy medzi sudcami v zásade nemôžu byť dôvodom na spochybnenie ich nestrannosti a na ich vylúčenie z prerokúvania veci z tohto dôvodu [porovnaj nález z 26. augusta 2010, č. k. IV. ÚS 124/2010-41 uverejnený pod poradovým (publikačným) číslom: 44/2010 v Zbierke náleзов a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky]. V uznesení z 20. októbra 2010, č. k. I. ÚS 352/2010-6 ústavný súd pripomenul, že pracovný, resp. kolegiálny vzťah sudcu nemôže dostatočne objektívne spochybníť jeho

nepredpojatost' v takej miere, aby musel byt' vyluceny z vykonu sudcovskej funkcie. Poznomenava sa, ze zhodny pristup k uvedenej problematike vzťahu kolegiality vo svojej rozhodovacej cinnosti zastava aj Najvyšši súd Českej republiky (porovnaj napr. uznesenie sp. zn. 11 Nd 456/2010 zo 14. januára 2011 a tam označenú ďalšiu judikatúru) a Ústavný súd Českej republiky (porovnaj napr. IV.ÚS 469/10, I.ÚS 274/09, III. ÚS 229/02).

Nakoľko menovaná sudkyňa vo vyššie uvedenom vyjadrení označila žalobcu len za svojho kolegu a z vyjadrenia je tiež dostatočne zrejmé, že jej vzťah k žalobcovi s určitou rúmcem bežného kolegiálneho (profesionálneho) vzťahu neprekračuje, z uvedeného dôvodu objektívne nemôžu vzniknúť žiadne pochybnosti o nezaujatosti tejto sudkyne pre jej pomer k žalobcovi.

Sudca JUDr. Miroslav Jamrich vo svojom vyjadrení k moźnej zaujatosti uviedol, že sa cíti byt' vo veci zaujatý z dôvodu, že vykonáva u žalovaného 1/ funkciu sudcu.

V tejto spojitosti nadriadený súd pripomína to, čo s poukazom na ustálenú judikatúru uviedol v tejto veci už vo svojom uznesení z 10. septembra 2012 sp. zn. 1 Nc 38/2012, teda že vzájomný vzťah medzi súdom a sudcom, ktorý na tomto súde vykonáva súdnicstvo, nie je vzťahom zamestnaneckým alebo služobným. Vymenovaním za sudcu vzniká a zánikom funkcie sudcu zaniká osobitný vzťah sudcu k štátu, z ktorého vyplývajú vzájomné práva a povinnosti sudcu a štátu; za štát v týchto vzťahoch nekoná súd, na ktorom sudca vykonáva súdnicstvo (k tomu porovnaj § 25 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Práve osobitosť vzťahu sudcu k štátu umožňuje sudcovi konať a rozhodovať nezávisle a nezaujato vo všetkých veciach, teda aj vo veciach týkajúcich sa štátu, s ktorým tento vzťah po dobu výkonu svojej sudcovskej funkcie má, ako aj veciach týkajúcich sa súdu, na ktorom aktuálne vykonáva svoju funkciu. Do pozornosti treba dať aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. mája 2010 sp. zn. 3 Nc 14/2010, v ktorom bolo objasnené, že dôvod na vylúčenie sudcu (§ 14 ods. 1 O. s. p.) nezakladá sama skutočnosť, že sudca má prejednať a rozhodnúť vec, v ktorej žalovaným je súd, na ktorom tento sudca vykonáva súdnicstvo. Skutočnosť, že žalobca podal žalobu proti Krajskému súdu v Žiline, preto sama osebe dôvod na pochybnosti o nezaujatosti sudcov tohto súdu v prejednáwanej veci nezakladá.

Majúc na zreteli uvedené, Najvyšši súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že tu nie sú okolnosti, ktoré by mohli byt' považované za relevantné z hľadiska § 14 ods. 1 O. s. p. a preto rozhodol tak, že sudcovia Krajského súdu v Žiline uvedení vo výroku tohto uznesenia nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.